

Školské kolo Geografickej olympiády pre ZŠ a 8-ročné gymnáziá

52. ročník, školský rok 2023/2024

Písomný test pre kategóriu G – ZŠ

(5. ročník)

1. V nasledujúcich vetách vyber správny pojem tak, aby vzniklo pravdivé tvrdenie.

a) Roztavená hmota, ktorá vytekla zo sopky, sa nazýva láva / kaldera / magma .

b) Rímske mesto Pompeje bolo v 1. stor. n. l. zničené výbuchom sopky Etna / Vezuv / Limpopo / Olymp .

c) Dutina v zemskej kôre, v ktorej sa pred výbuchom nahromadí roztavená hmota, sa nazýva sopečný

kozub / kráter / komín .

d) Litosférická platňa (doska), na ktorej leží aj Slovensko, sa nazýva Atlantická / Európska / Eurázijská .

e) Prakontinent, z ktorého vznikli dnešné kontinenty, sa nazýva Paragea / Pragea / Pangea .

f) Za krajinu gejzírov ľudia označujú ostrov Kréta / Cyprus / Island .

2. Ktoré z nasledujúcich tvrdení o zemskej kôre sú pravdivé?

a) Oceánska zemská kôra má väčšiu rozlohu ako pevninská zemská kôra.

☐ a)	☐ b)
PRAVDA	NEPRAVDA

b) Pevninská zemská kôra je hrubšia ako oceánska zemská kôra.

☐ a)	☐ b)
PRAVDA	NEPRAVDA

c) Zemskú kôru tvoria obrovské kamenné platne, ktoré plávajú na zemskom plášti.

☐ a)	☐ b)
PRAVDA	NEPRAVDA

d) Zemská kôra je zložená z toho istého materiálu ako zemské jadro.

☐ a)	☐ b)
PRAVDA	NEPRAVDA

3. Obor **VELKÁČ** sa kúpil v strede Indického oceánu. Keďže mal nielen veľmi dlhé nohy, ale aj výborný zrak, dovidel veľmi ďaleko, až na pevninu, ktorú Indický oceán obmýva.

Ktorý **kontinent** videl, keď sa pozeral

a) na **sever** ?

a)	b)	c)
Európu	Áziu	Euráziu

b) na **juh** ?

a)	b)	c)
Austráliu	Antarktídu	Afriku

c) na **západ** ?

a)	b)	c)
Austráliu	Afriku	Južnú Ameriku

d) na **východ** ?

a)	b)	c)
Austráliu	Afriku	Ameriku

e) Ktoré **kontinenty** vidieť nemohol?

a)	b)	c)
Severnú a Južnú Ameriku	Európu a Severnú Ameriku	Európu a Ameriku

4.

Pani učiteľka žiakom na geografii ukázala mapu s dvomi bodmi (A a B) vyznačenými na zemskom povrchu (na obrázku) a zadala im domácu úlohu, aby o týchto dvoch miestach napísali nejaké pravdivé geografické tvrdenie. Na ďalšej hodine domácu úlohu skontrolovala.

Kto mal úlohu vypracovanú správne?

Rozhodni o pravdivosti viet z domácich úloh.

a) Oba body ležia na rovnakom poludníku.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

b) V mieste B vychádza slnko ráno skôr ako v mieste A.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

c) Obe miesta sú rovnako vzdialené od rovníka.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

d) Keď je v mieste A zima, tak v mieste B je leto.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

e) 23. septembra 2023 trvala noc v mieste A rovnako dlho ako v mieste B.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

f) Oba body ležia na tom istom kontinente.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

g) Keby sme z oboch miest kráčali priamo na sever, prišli by sme sa na severný pól.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

h) V mieste B je teraz viac hodín, ako je v Bratislave.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

i) Obe miesta ležia na tej istej zemskej pologuli.

a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

j) Keby sme sa z mesta A vybrali priamo do miesta B, prešli by sme cez obratník Raka.

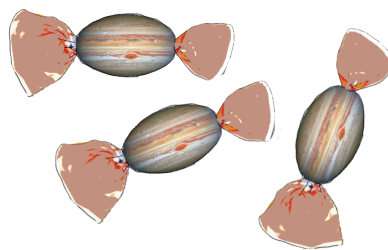
a)	b)
PRAVDA	NEPRAVDA

5. Vytvor správne dvojice: k slávnemu menu prirad' správnu charakteristiku.

Po vytvorení dvojice sa spojenie sfarbí na modro. Až po vytvorení modrého spojenia sa ti odpoveď započíta.

1. Amerigo Vespucci	potvrdil, že Kolumbus nedoplával do Indie
2. Edmund Hillary	zdolal najvyššiu osemtisícovku
3. Robert Scott	zahynul pri dobýjaní južného pólu
4. Roald Amundsen	v decembri 1911 sa dostal na miesto, kde ešte žiadny človek nebol
5. Milan Rastislav Štefánik	bol generálom vo francúzskej armáde
6. David Livingstone	objavil Viktóriine vodopády v Afrike
7. Ptolemaios	myslel si, že Slnko obieha okolo Zeme
8. Jacques Piccard	získal prvenstvo vďaka batyskafu, ktorý vynašiel jeho otec
9. James Cook	kapitán, ktorý v 18. storočí viackrát oboplával Zem
10. Fernão Magalhães	objavil Ohňovú zem

6. Výrobca cukroví pripraviť kolekciu guľatých čokoládových cukríkov. Cukríky dostali názvy podľa planét Slnecnej sústavy, pretože boli obalené do obalu s dizajnom podobným povrchu jednotlivých planét. Veľkosť cukríkov bola odstupňovaná podľa veľkosti planét, ktoré cukríky znázorňovali.

a) Ktorý cukrík bol v kolekcii najväčší?

a)	b)	c)
Jupiter	Urán	Saturn

b) Ktorý cukrík bol v kolekcii najmenší?

a)	b)	c)
Mars	Venuša	Merkúr

c) Z nasledujúcich dvojíc vyber cukrík, na ktorý minul výrobca viac čokolády.

a)	b)
Mars	Zem

a)	b)
Neptún	Zem

a)	b)
Saturn	Neptún

a)	b)
Urán	Zem

7. Janka si doma prezerala atlas. Všimla si najmä farby, ktoré boli použité v mapách. Rozhodla sa, že si nakreslí mapu vlastnej vymyslenej krajiny a použije farby takým spôsobom, ako sa používajú v atlase. Vytvor správne dvojice: k farebnému odtieňu priradi objekty z Jankinej mapy vymyslenej krajiny.

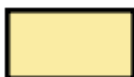
Po vytvorení dvojice sa spojenie sfarbí na modro. Až po vytvorení modrého spojenia sa ti odpoveď započíta.

1.

Diamantová nížina

2.

Slnčná púšť

3.

Prázdňinové more s hĺbkou do 200 m

4.

1000 metrov vysoké pohorie **Malé Tatry**

5.

More delfínov hlboké 1500 m

6.

6000 metrov vysoké pohorie **Obrie vrchy**

8. Poznáš mesiace planét Slnčnej sústavy?

Zorad' nasledujúce písmená tak, aby z nich vznikli názvy známych prirodzených družíc planét.

4.	2.	3.	1.
S	B	O	FO
3.	4.	1.	2.
A	N	TI	T
3.	2.	4.	1.
O	UR	PA	E
4.	3.	2.	1.
DES	ME	NY	GA

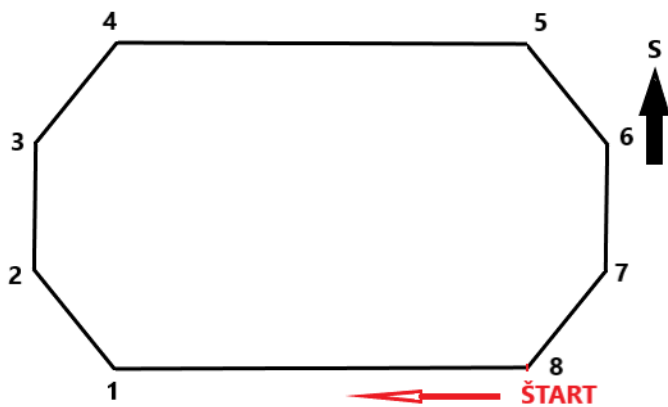
Koľko z mesiacov uvedených v tejto úlohe obieha **okolo Marsu** ?

a)	b)	c)	d)
žiadnen	jeden	dva	tri

9. Vyber správnu odpoveď na nasledujúce otázky.

- a) Rovníkový polomer zemegule je viac ako / / / tisíc km.
- b) Po mesačnej fáze „nov“ nasleduje fáza / / , počas ktorej má Mesiac tvar písmena / / .
- c) V americkom meste New York je na Silvestra noc / / ako deň.
- d) V Austrálii sa v mesiaci november / postupne predlžujú.
- e) Väčšiu časť južnej pologule tvorí / .
- f) V pobrežných krajinách nastáva príliv / / za 24 hodín.
- g) Keď sa Mesiac nachádza medzi Zemou a Slnkom, môže nastať / .

10. V **Hranatej krajine** ľudia vôbec nepoužívali oblúky. Na obrázku je znázornený bežecký „okruh“ na ich štadióne. Prirad' k jednotlivým úsekom hranatého „okruhu“ správnu svetovú stranu pohybu bežcov na pretekoch.

a) ŠTART – 1:

a)	b)	c)	d)
Z	S	J	V

b) 1 – 2:

a)	b)	c)	d)
SZ	JZ	SV	JV

c) 2 – 3:

a)	b)	c)	d)
S	J	V	Z

d) 3 – 4:

a)	b)	c)	d)
JV	SZ	SV	JZ

e) 4 – 5:

a)	b)	c)	d)
S	V	J	Z

f) 5 – 6:

a)	b)	c)	d)
JZ	SV	SZ	JV

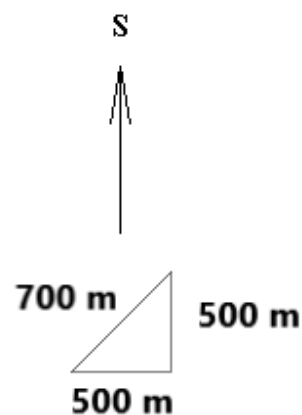
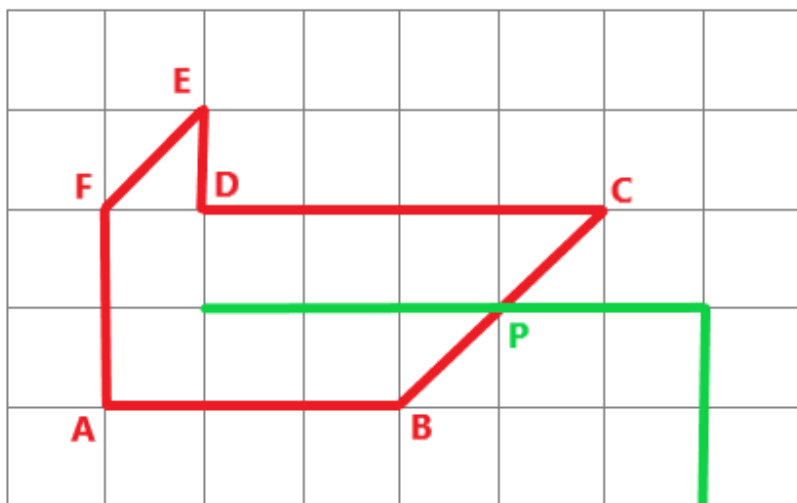
g) 6 – 7:

a)	b)	c)	d)
V	J	Z	S

h) 7 – 8:

a)	b)	c)	d)
SZ	JZ	SV	JV

11. V meste zaviedli novú autobusovú linku hromadnej dopravy. V diagrame je jej trasa vyznačená červenou farbou.

Pomocou grafickej mierky urči, akú dĺžku majú jednotlivé úseky „červenej“ linky.

a) Z bodu A do bodu B:

a)	b)	c)
1000 m	1500 m	2000 m

b) Z bodu B do bodu C:

a)	b)	c)
700 m	1000 m	1400 m

c) Z bodu C do bodu D:

a)	b)	c)
1500 m	2000 m	2500 m

d) Z bodu D do bodu E:

a)	b)	c)
500 m	700 m	1000 m

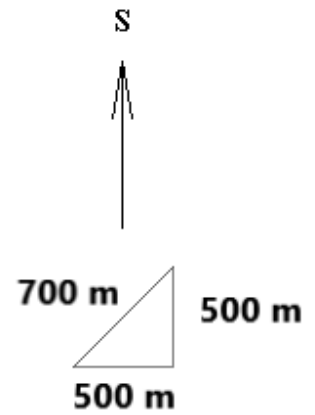
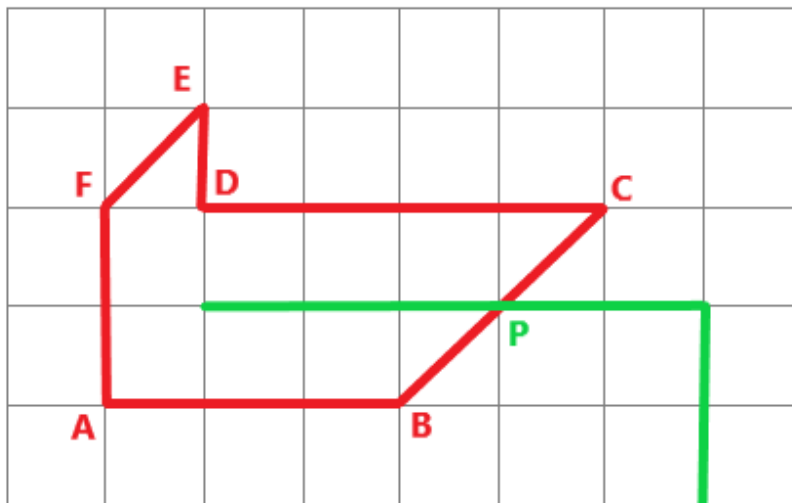
e) Z bodu E do bodu F:

a)	b)	c)
500 m	700 m	1000 m

f) Z bodu F do bodu A:

a)	b)	c)
700 m	1000 m	1400 m

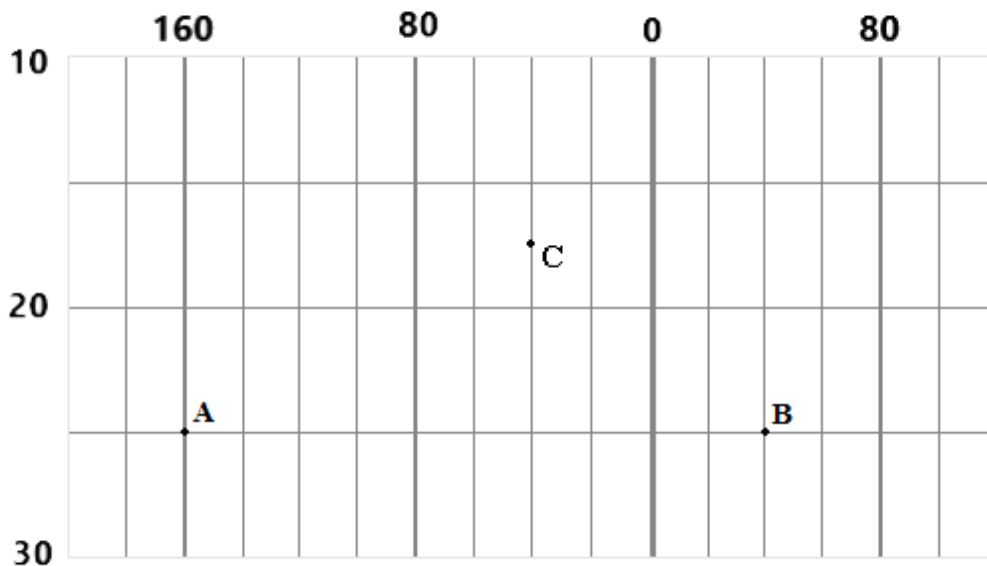
12.

Trasa „červenej“ linky sa pretína s trasou inej „zelenej“ linky. Na akú vzdialenosť z bodu A sa cestujúci odvieze „červenou“ linkou po miesto, kde môže prestúpiť na „zelenú“ linku (po bod P)?

a)	b)	c)	d)
2000 m	2200 m	2500 m	2900 m

13. Na obrázku je znázornený výrez z geografickej siete pokrývajúcej zemský povrch. Čísla označujú poradie rovnobežiek a poludníkov.

Sú pravdivé nasledujúce tvrdenia?

a) Na obrázku je zachytené územie západnej i východnej pologule.

a)	b)
ÁNO	NIE

b) Na obrázku je zachytené územie severnej i južnej pologule.

a)	b)
ÁNO	NIE

c) Do obrázka by sme mohli dokresliť obratník Kozorožca.

a)	b)
ÁNO	NIE

d) Do obrázka by sme mohli zakresliť priebeh časti dátumovej hranice.

a)	b)
ÁNO	NIE

e) Bod **A** sa nachádza južne od rovníka.

a)	b)
ÁNO	NIE

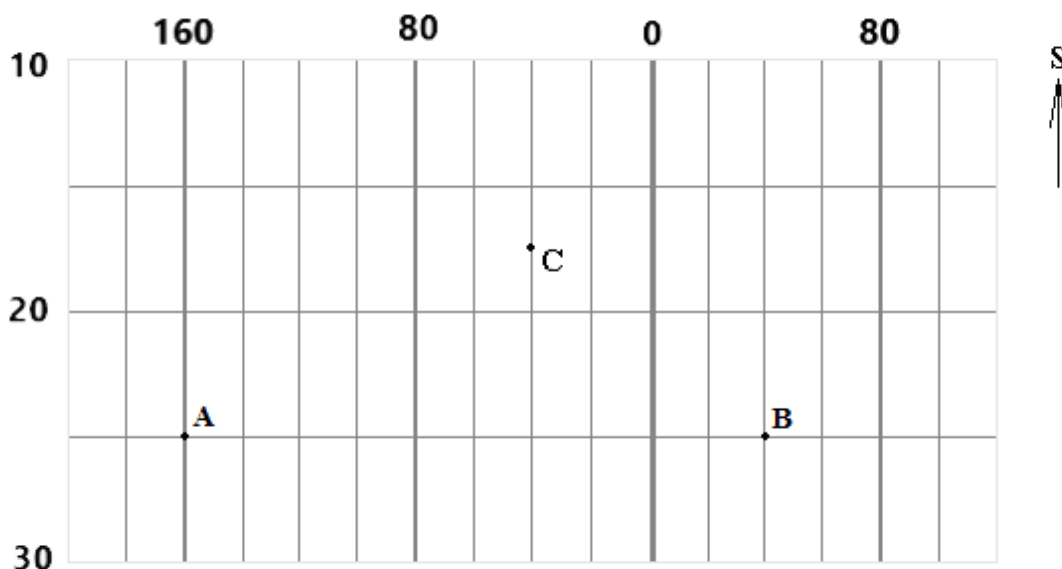
f) Body **A** a **B** sú rovnako vzdialené od severného pólu.

a)	b)
ÁNO	NIE

g) Bod **A** sa nachádza bližšie k bodu **C** ako bod **B**.

a)	b)
ÁNO	NIE

14.

Vyber správnu odpoveď:

h) Cez bod **A** prechádza / / rovnobežka.

i) Bod **B** leží na / / poludníku.

j) Bod **C** leží / ako bod **A** a / ako bod **B**.

k) Keby sme do siete zakreslili polohu kontinentov a oceánov, / / / oceán by sa tam nenachádzal.

15. PRI RIEŠENÍ TEJTO ÚLOHY POUŽI ATLAS SVETA!

Miško má doma geografické puzzle, z ktorých sa dá zostaviť Afrika. Každý dielik skladačky predstavuje jeden štát. Pomocou atlasu zisti, ktorý africký štát reprezentuje dielik na obrázku (pozor, dielik môže byť otočený). Potom vypracuj úlohy pod obrázkom.

- a) Tento štát sa nachádza na / / pologuli.
- b) Tento štát sa nachádza na / / pologuli.
- c) Územie štátu obmýva / oceán.
- d) Na území štátu sa nachádza pohorie s výškou väčšou ako / / metrov n. m.

Z nasledujúcich písmen zostav

e) názov **rieky** pretekajúcej územím štátu:

BEL	LE	ŠE
-----	----	----

f) názov **hlavného mesta** štátu:

DI	MO	ŠO	GA
----	----	----	----

g) názov **najvýchodnejšieho bodu** krajiny:

A	H	Ú	F	N
---	---	---	---	---

S pomocou atlasu urči druh objektov, ktoré súvisia so štátom z dieliku skladačky:

- h) Adenský - / /
- i) Jamaame - / /
- j) Džuba - / /

Ktoré z nasledujúcich dielov skladačky pasujú k dieliku z obrázka?

k) dielik so štátom **Keňa**

<input type="text" value="a)"/>	<input type="text" value="b)"/>
<input type="text" value="ÁNO"/>	<input type="text" value="NIE"/>

l) dielik so štátom **Džibutsko**

<input type="text" value="a)"/>	<input type="text" value="b)"/>
<input type="text" value="ÁNO"/>	<input type="text" value="NIE"/>

m) dielik so štátom **Eritrea**

<input type="text" value="a)"/>	<input type="text" value="b)"/>
<input type="text" value="ÁNO"/>	<input type="text" value="NIE"/>

KONIEC TESTU!

Zdroje obrázkov:

<https://sk.wikipedia.org/wiki/Euráfr%C3%A1zia>

<https://www.naturalminevita.sk/portal/mapy/afrika-slepa-mapa-afriky/>

<https://www.puzzliky.sk/bavlnene-panely-rozpravky/dlhy--siroky--bystrozraky-bavlnene-karticky/>

Autorka: Mgr. Gabriela Nováková, PhD.

Recenzentka: RNDr. Hilda Kramáreková, PhD.

Slovenská komisia Geografickej olympiády

Vydal: NIVAM – Národný inštitút vzdelávania a mládeže, Bratislava 2024